

Μπλοκάρισμα

από το Carbure¹

Μπορεί το μπλοκάρισμα να θεωρηθεί ως μια αποτελεσματική στρατηγική στον παρόντα συσχετισμό δύναμης; Ποια είναι η σχέση ανάμεσα στο κίνημα που θα ξεκινήσει στις 5 Δεκεμβρίου² και αυτών που ταρακουνούν τη Μέση Ανατολή και τη Λατινική Αμερική; Μια πολύ γενική προσπάθεια αξιολόγησης των μορφών που μπορεί να πάρει μια παγκόσμια κρίση του κεφαλαίου.

Αυτό που συμβαίνει σ' αυτή την κατάσταση είναι ότι, με κάθε μείζον κίνημα, αυτοί που συγκρούονται [με το κράτος] έρχονται αντιμέτωποι με ένα τοίχο που στην ουσία ανάγει τη δράση τους σε ένα λογιστικό πρόβλημα³. Η ιδεολογική διαχείριση του ζητήματος από το Κράτος γίνεται, τότε, υπό την αποκλειστική προοπτική της επιστροφής στη ρέουσα κανονικότητα τάξης πραγμάτων της κυκλοφορίας: πολιτικός αποκλεισμός θέσεων, περιθωριοποίηση με τον χαρακτηρισμό του εξτρεμισμού, άμεση διάλυση οποιουδήποτε γεγονότος αντιμετωπίζεται ως μια διαταραχή στη δημόσια τάξη, άμεσι “ξεκλείδωμα”, κινητοποίηση των μη-απεργών για την αποκατάσταση της κανονικής λειτουργίας κλπ. Η κανονικότητα εμφανίζεται εδώ ως αυτό που είναι, μια μόνιμη βία, αλλά εμφανίζεται μόνο σ' αυτούς που έχουν αγωνιστεί επειδή υφίστανται αυτή τη βία. Για τους άλλους, η κανονικότητα είναι κανονικότητα, τελεία. Το ερώτημα είναι, λοιπόν: για πόσο μπορεί το Κράτος, περιβαλλόμενο από αυτούς για του οποίους η κανονικότητα είναι ακόμα επιθυμητή, να συνεχίσει να αρνείται την ύπαρξη εκείνων για τους οποίους αυτή η κανονικότητα γίνεται όλο και περισσότερο αφόρητη;

Με μια συγκεκριμένη έννοια, η Αόρατη Επιτροπή έχει δίκιο για ένα πράγμα: η εξουσία είναι λογιστική⁴, και είναι μια σκέτη ταυτολογία, αφού η εξουσία είναι η εξουσία να κάνεις πράγματα. Αλλά η ουσία του να επισημαίνεται αυτό είναι, πάνω απ' όλα, ότι η “εξουσία” δεν διαπραγματεύεται πλέον, ότι σε καιρούς κρίσης απαρνιέται για τον ίδιο της τον εαυτό να εμφανίζεται ως η ουδέτερη σύνθεση διαφορετικών ταξικών συμφερόντων και εμφανίζεται ως αυτό που είναι: η κυριαρχία μιας τάξης. Ο μύθος του γενικού συμφέροντος – η δημοκρατία στις διάφορες μορφές της – εξαφανίζεται, τότε, μπροστά στην πραγματικότητα του υψηλότερου συμφέροντος της οικονομίας (η οποία θα αποτελούσε την πραγματική κοινωνική σύνθεση), αυτού του άλλου φετίχ της ταξικής κυριαρχίας. Η διαχείριση της απεργίας γίνεται ένα ζήτημα αστυνόμευσης και, πραγματικά, ένα ζήτημα λογιστικής. Συνεπώς, αυτοί που προκαλούν δεν είναι πλέον αντίπαλοι, με τους οποίους διαλεγόμαστε, αλλά παραβάτες: ριζοσπαστικοποιημένοι. Δεν πρέπει να διαπραγματευτούμε, πρέπει να τους “ξεμπλοκάρουμε”, με μια σωματική έννοια. Η καταστολή είναι το αναγκαστικό συμπέρασμα της απουσίας διαλόγου, δικαιολογεί αυτή την απουσία αποτελώντας, την ίδια στιγμή, την εκδήλωσή της.

Αλλά εκεί που η Αόρατη Επιτροπή είδε μια αδυναμία, μια απόδειξη ότι το κράτος δεν μπορούσε πλέον να παράγει μια συμβολική νομιμοποίηση αλλά “μόνο” να ελέγχει την επικράτεια, θα πρέπει επίσης να θυμόμαστε ότι, στην παρούσα ισορροπία δυνάμεων, η λογιστική δεν είναι μόνο το δυνατό σημείο του κράτους, αλλά επίσης το μέσο με το οποίο σχεδιάζει να διατηρηθεί για πάντα: χρειάστηκαν μόνο τρεις βδομάδες για να εκκενώσει τους κόμβους από τα κίτρινα γιλέκα και να σταματήσει τους αποκλεισμούς. Είναι ακριβώς επειδή το Κράτος έχει κερδίσει τη μάχη της

1 Στμ. Μεταφρασμένο από εδώ: <https://blogs.mediapart.fr/carbure/blog/011219/blocage-0>.

2 Στμ. Αναφέρεται στο κίνημα ενάντια στις αλλαγές στο συνταξιοδοτικό σύστημα που προωθεί η κυβέρνηση Μακρόν, θέτοντας ως “έναρκτήριο” ημερομηνία την 5η Δεκεμβρίου, ημέρα της πρώτης πανεθνικής απεργίας που έχουν προκηρύξει τα γαλλικά συνδικάτα.

3 Στμ. Λεπτό σημείο. Είναι απλά “λογιστικό” πρόβλημα ή κάτι που δοκιμάζει τις σχέσεις των αγωνιζόμενων;

4 Στμ. Στο πρωτότυπο *logistique*, δηλαδή *logistics*, *επιμελητεία*, *υλικοτεχνική υποστήριξη*.

υλικοτεχνικής υποδομής (με την έννοια των DDE⁵) που η αντιπαράθεση επέστρεψε στους δρόμους, όπου αντιμετωπίζεται, και πάλι, από τη αστυνομία “λογιστικά”. Και, παίρνοντας υπόψιν πώς εξελίσσονται όλα αυτά, πρέπει και πάλι να θέσουμε το ερώτημα: *μπορούμε να αγωνιστούμε ενάντια στο Κράτος στο έδαφος της κυκλοφορίας*; Μπορούμε πραγματικά, και όχι από μια τεχνική σκοπιά, αλλά λαμβάνοντας υπόψιν την κατάσταση των εμπλεκόμενων δυνάμεων, να “παραλύσουμε τη χώρα”; Και, τελικά, προς τι;

Είναι αυτή η δυναμική “τέλματος”⁶ που μας προσκαλεί να σκεφτούμε τον εμφύλιο πόλεμο που, όπως πάντα, περιέχεται στην παρούσα κατάσταση, παντού στον κόσμο, από τις χειρότερες δικτατορίες μέχρι τις πιο εδραιωμένες δημοκρατίες. Κι εδώ, τρέμουμε επίσης στην ιδέα της στασιμότητας σε έναν εμφύλιο πόλεμο στον οποίο το Κράτος διατηρεί όλα τα υλικοτεχνικά μέσα: η Συρία του Μπασάρ Άσαντ είναι εκεί για να μας θυμίζει τι είναι ικανό να κάνει ένα κράτος που φτάνει να συγκεντρώσει πίσω του ένα μέρος του πληθυσμού εναντίον ενός άλλου. Μπορεί να διαρκέσει, και η διάρκειά του εδώ είναι η προγραμματισμένη συντριβή.

Αυτός είναι ο λόγος που κάθε κίνημα, που αρχίζει να απλώνεται σε μια άγνωστη ζώνη, μάλλον τρομακτική και γεμάτη αβεβαιότητες, έχει ως μόνες προοπτικές ή την επιστροφή σε μια “κανονικότητα”, που γίνεται όλο και πιο αφόρητη, ή τη συντριβή ή το χάος του εμφυλίου πολέμου. Για το κεφάλαιο, το τέλος της πολιτικής δεν είναι τίποτα άλλο από τον πόλεμο. Βλέποντας αυτές τις συνθήκες να εκδηλώνονται στη Γαλλία, σε ένα κίνημα τόσο “κλασσικό” όσο ένας αγώνας ενάντια στη μεταρρύθμιση του συνταξιοδοτικού, βλέποντας αυτή την καταστροφική λογική να εφαρμόζει τους όρους της σ’ αυτό που, πριν από είκοσι ή τριάντα χρόνια, μεταφραζόταν σε ένα είδος τελετουργικού χορού ανάμεσα στους “κοινωνικούς εταίρους” και το κράτος, μας λέει αρκετά για το πόσο βαθιά είναι η κρίση στην οποία έχουμε μπει. Αυτό που προετοιμάζεται στη Γαλλία δεν έχει, προφανώς, κανένα κοινό μέτρο - ποσοτικά μιλώντας - μ’ αυτό που υπάρχει αυτή τη στιγμή στη Χιλή ή στο Ιράκ, και κάθε κατάσταση πρέπει να κατανοείται καθεαυτή, αλλά έχει όντως μια αναφορά σε μια γενική κατάσταση, που είναι όντως παγκόσμια.

Το κοινό σημείο ανάμεσα στον τρόπο με τον οποίο το γαλλικό Κράτος βλέπει το κίνημα ενάντια στην μεταρρύθμιση του συνταξιοδοτικού και τα κινήματα που ξεδιπλώνονται στη Μέση Ανατολή και τη Λατινική Αμερική είναι αυτή η κατάσταση στην οποία το Κράτος δεν έχει πια τίποτα να δώσει (και στις προηγούμενες περιπτώσεις, η κρίση του Κράτους-εισοδηματία, που λυμαινεται τους φυσικούς πόρους⁷ και αναδιανέμει, δεν καταδεικνύει παρά αυτή την κατάσταση αλλά ακόμα πιο βίαια) και στην οποία κανείς δεν περιμένει τίποτα από αυτό, ενώ παραμένει η μοναδική προοπτική των αγώνων: επιτέλους, “ο λαός θέλει την πτώση του καθεστώτος” παντού. Ίσως αυτό είναι το πραγματικό “μπλοκάρισμα” σ’ αυτή την ατέρμονη αντιπαράθεση με το Κράτος. Σήμερα, θα ήταν ανόητο να το θεωρήσουμε κάτι άλλο από την προοπτική μιας παγκόσμιας επαναστατικής κρίσης και θα ήταν μηδενιστικό να μην θεωρήσουμε, σ’ αυτό το πλαίσιο, την κομμουνιστική προοπτική.

Σ’ αυτή την προοπτική, οι αγώνες θα εξελιχθούν όπως μπορούν, δεν υπάρχει καμιά πρωτοπορεία που είναι πιθανόν να τους δώσει μια κατεύθυνση. Η *ριζοσπαστικότητα* δεν υπάρχει ούτε στις ιδέες ούτε στους ανθρώπους, υπάρχει στις καταστάσεις. Όμως, θα ήταν εξίσου ανεύθυνο να μην τονίσουμε αυτό το απλό γεγονός: οι “αγώνες σε κυκλοφορία” και η στρατηγική του μπλοκαρίσματος, όπως

5 Στμ. DDE (*Directions Départementales de l’Équipement*, Νομαρχιακές Διευθύνσεις Εξοπλισμού), πρώην αποκεντρωμένες υπηρεσίες υπό το Υπουργείο Εξοπλισμού ή του ισοδύναμού του σε διάφορες κυβερνήσεις, και τελευταία του Υπουργείου Οικολογικής Μετάβασης και Αλληλεγγύης (*Ministère de la Transition écologique et solidaire, MTES*).

6 Στμ. Στο πρωτότυπο: “*décrochage*”. Μοιάζει να έχει, με βάση και τα συμφραζόμενα στη συνέχεια, το νόημα του “*holding pattern*” των *Endnotes*.

7 Στμ. Στο πρωτότυπο: *la crise de l’Etat rentier extractiviste et redistributeur*. *Extractivism* στα γαλλικά είναι ο όρος που δηλώνει τη μαζική εκμετάλλευση των φυσικών πόρων και της βιοσφαίρας, και είναι εξ ορισμού πολύσημος, καθώς σηματοδοτεί όλες τις μορφές και όλα τα μέσα βιομηχανικής εκμετάλλευσης της φύσης.

ακριβώς και η προοπτική των καθαρών ταραχών, είναι καταδικασμένες σε αποτυχία. Η μόνη τους προοπτική είναι να αποσταθεροποιήσουν το Κράτος, να το εξαναγκάσουν να βελτιώσει τις συνθήκες ύπαρξης των μαζών των προλετάρων που ο καπιταλισμός αποκλείει ή τους απομακρύνει από την “κανονικότητά” του, αλλά μια [τέτοια] προοπτική ενσωμάτωσης δεν βρίσκεται πλέον στην ημερήσια διάταξη. Στην περίπτωση αυτή, αυτό που απομένει για το κράτος είναι να οργανώσει το ξεμπλοκάρισμα και την επιστροφή στην τάξη, επιστροφή την οποία έχει τα μέσα να την κάνει. Αν και μερικοί ρομαντικοί το νομίζουν, δεν πρόκειται να είμαστε πιο αποτελεσματικοί από το κράτος στο πεδίο της “λογιστικής”, ούτε με το μπλοκάρισμα ούτε με τις ταραχές. Στην καλύτερη περίπτωση, αν η κρίση γενικευτεί, μπορούμε να έχουμε μια αλλαγή στο πολιτικό προσωπικό, για να οργανώσει την επιστροφή στην κανονικότητα, στην χειρότερη θα έχουμε τη συντριβή. Αυτό είναι που δεν λέει ποτέ το σύνθημα “Να μπλοκάρουμε τα πάντα”! Για ποιον λόγο; Για ποια “νίκη” ακριβώς; Και με τι πιθανότητες επιτυχίας; Αντιμέτωποι με αυτή την προοπτική προγραμματισμένης αποτυχίας, θα πρέπει, αντίθετα, να πούμε ότι το επαναστατικό κίνημα που θα άρχιζε να μπαίνει σε μια θέση επικράτησης δεν θα είχε άλλη επιλογή από το να επιτεθεί στην παραγωγή, να καταλάβει παραγωγικά στοιχεία και να αρχίσει να ασκεί μια παραγωγή χωρίς ανταλλαγή, όχι να μπλοκάρει την κυκλοφορία αλλά να την ιδιοποιηθεί για να υποστηρίξει τον αγώνα του κλπ., με άλλα λόγια να εφαρμόσει άμεσα τον κομμουνισμό.

Είναι μόνο σ’ αυτό το πλαίσιο, που το κίνημα αρχίζει να καθιστά εφικτή τη ζωή εκτός κεφαλαίου, που ο αγώνας δεν περιορίζεται πια σε μια κατά πρόσωπο σφαγή με το Κράτος, που οι ταραχές και το μπλοκάρισμα μπορούν να παίξουν έναν θετικό ρόλο. Δεν χρειάζεται να πούμε ότι είμαστε ακόμα μακριά από αυτό το σημείο.